

Οδηγός εξοικονόμησης νερού για τουριστικά καταλύματα

Πώς να μειώσετε τα λειτουργικά έξοδα και να αυξήσετε
την επισκεψιμότητα εφαρμόζοντας πρακτικές βιωσιμότητας

Σκοπός του οδηγού

Το νερό είναι η αόρατη βάση της ανθρώπινης οικονομικής δραστηριότητας. Ειδικά για τον τουρισμό στα ελληνικά και ευρύτερα στα μεσογειακά νησιά, η επαρκής τόσο για την τοπική οικονομία όσο και για τα οικοσυστήματα διαθεσιμότητα νερού αποτελεί μια συνεχή πρόκληση, με πολύ ορατούς κινδύνους. Η πρόκληση της λειψυδρίας προβλέπεται ότι θα γίνεται όλο και μεγαλύτερη στη Μεσόγειο, η οποία θερμαίνεται κατά 20% ταχύτερα από τον παγκόσμιο μέσο όρο.

Ο οδηγός που κρατάτε στα χέρια σας σκοπεύει να προσφέρει πρακτικές συμβουλές και λύσεις σε εσάς, τους ιδιοκτήτες, τους διαχειριστές και το προσωπικό των τουριστικών καταλυμάτων ώστε να διασφαλίσετε την απρόσκοπτη λειτουργία των επιχειρήσεών σας μειώνοντας την κατανάλωση νερού, που είναι άμεσα συνδεδεμένη και με άλλους πόρους όπως η ενέργεια, τα τρόφιμα και τα οικοσυστήματα, σε ένα πλαίσιο οργανωμένων δράσεων και χωρίς αρνητική επίδραση στην εμπειρία που προσφέρετε στους επισκέπτες σας. Μάλιστα, ο οδηγός εξηγεί πώς η ανάληψη δράσεων περιβαλλοντικής βιωσιμότητας μπορεί να αποτελέσει σημείο διάκρισης για το κατάλυμά σας, που θα αυξήσει την επισκεψιμότητα.

Όταν είμαστε σε διακοπές φερόμαστε διαφορετικά από ό,τι στο σπίτι μας, με έρευνες να αναφέρουν, για παράδειγμα, ότι στα καταλύματα καταναλώνουμε 2,5 φορές περισσότερο νερό από ό,τι στο σπίτι μας. Επομένως, η υιοθέτηση πρακτικών εξοικονόμησης από τη μεριά του καταλύματος θα πρέπει να συνοδεύεται από την ενημέρωση των φιλοξενούμενων σας, ώστε να γίνουν αρωγοί στην προσπάθειά σας, και ιδανικά συμμετοχοί σε μια συνολική προσπάθεια της τοπικής κοινωνίας. Ειδικά για τα ελληνικά νησιά, η περιορισμένη διαθεσιμότητα και επομένως η ανάγκη σεβασμού στο νερό, αξίζει να επικοινωνηθεί ως αναπόσπαστο μέρος της ιστορίας και της παράδοσής τους, ειδικά αφού η ορθολογική διαχείριση του νερού αποτέλεσε κρίσιμο στόχο των νησιωτών από την αυγή του πολιτισμού.

Παρά την αρχική επένδυση χρόνου και χρήματος για τον σχεδιασμό και εξοπλισμό που μπορεί να χρειαστεί, είναι σημαντικό να θυμάστε ότι, όπως τεκμηριώνεται παρακάτω, οι επιχειρήσεις που υιοθετούν βασικά μέτρα βιωσιμότητας, αποδεδειγμένα πετυχαίνουν **μείωση των λειτουργικών εξόδων τους και αύξηση της ικανοποίησης των πελατών τους.**

Εισαγωγή

1.1 Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

Το νερό είναι ένας ανανεώσιμος φυσικός πόρος που αντιμετωπίζει αυξανόμενες προκλήσεις. Ο μισός παγκόσμιος πληθυσμός σήμερα αντιμετωπίζει έντονη λειψυδρία τουλάχιστον ένα μήνα τον χρόνο. Η πρόκληση θα γίνει εντονότερη καθώς η ζήτηση αυξάνεται, ενώ η κλιματική αλλαγή θα φέρει μείωση των αποθεμάτων νερού. Οι μεγαλύτεροι αποδέκτες των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη λεκάνη της Μεσογείου είναι τα νησιά, εξαιτίας της σειράς λόγων, συμπεριλαμβανομένης της γεωμορφολογίας τους και των περιορισμένων υδατικών πόρων που διαθέτουν.

Καθώς ο τουρισμός είναι ένας οικονομικός τομέας που σε μεγάλο βαθμό εξαρτάται από το κλίμα, είναι βέβαιο ότι η αλλαγή του κλίματος ιδιαίτερα στη Μεσόγειο θα έχει σοβαρές επιπτώσεις στην τουριστική βιομηχανία, επηρεάζοντας τη διαθεσιμότητα του νερού, την εποχικότητα της τουριστικής περιόδου και την άνεση των τουριστών αλλά και την ευρύτερη εμπειρία των επισκεπτών σε ένα περιβάλλον υπό συνθηκών πολλαπλών και αλληλεξαρτόμενων πιέσεων στο φυσικό και ανθρωπογενές οικοσύστημα.

1.2 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΝΕΡΟ

Ο τουρισμός αποτελεί μία παγκόσμια βιομηχανία, η οποία αναπτύσσεται διαρκώς με ταχύτερους ρυθμούς Ανάπτυξης, στα μέλη του ο τουρισμός το 2019 κατά μέσο όρο. Σύμφωνα με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, ο τουρισμός κατά μέσο όρο στις χώρες μέλη του ΟΟΣΑ:

- απέφερε το 4,4% του Ακαθάριστου Προϊόντος
- συνέβαλε κατά 6,9% στην απασχόληση
- συνέβαλε κατά 21,5% στον τομέα της εξαγωγής υπηρεσιών

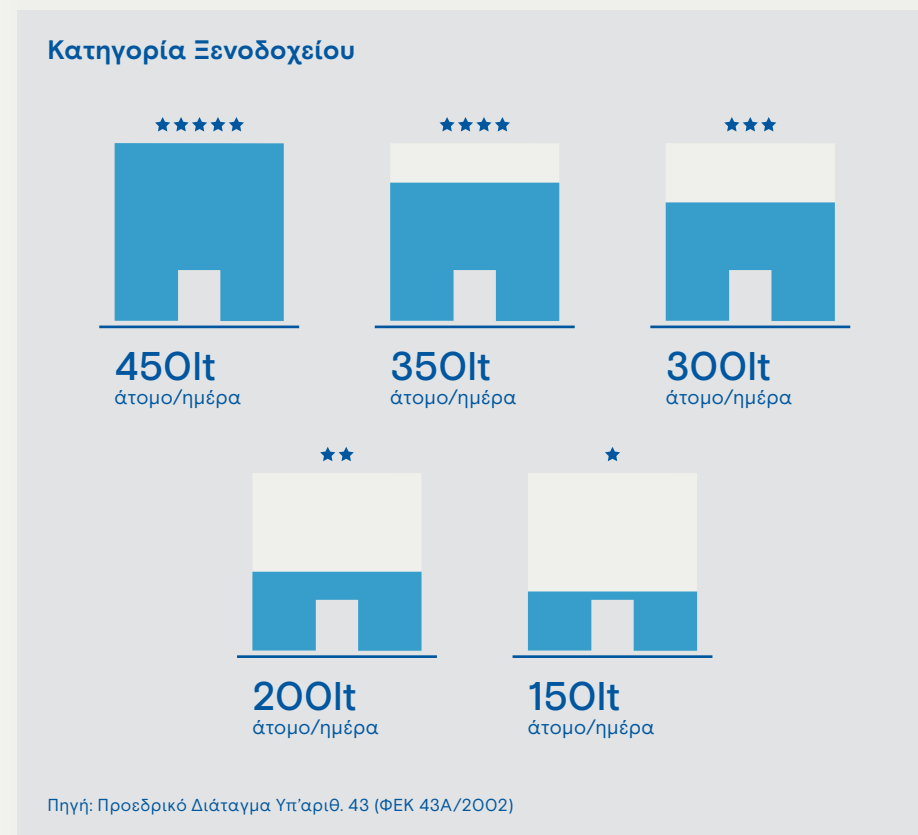
Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η ανάπτυξη του τουρισμού πρέπει να ακολουθεί τις εξής τρεις αρχές **βιωσιμότητας**:

- Οικονομική βιωσιμότητα, η οποία θα διασφαλίζει ισότιμη και ουσιαστική οικονομική ανάπτυξη, που δεν εμποδίζει την ανάπτυξη των μελλοντικών γενεών.
- Κοινωνικοπολιτιστική βιωσιμότητα, η οποία θα συμβαδίζει με τον πολιτισμό, τις αξίες και την ταυτότητα των μεσογειακών περιφερειών.
- Περιβαλλοντική βιωσιμότητα, η οποία θα διασφαλίζει τη συμβατότητα της ανάπτυξης με τη διατήρηση των ζωτικών διεργασιών, της βιοποικιλότητας και των βιολογικών πόρων.

Μέσω των υπηρεσιών τους, τα τουριστικά καταλύματα καταναλώνουν μεγάλες ποσότητες νερού άμεσα και έμμεσα. Κατά μέσο όρο, παγκοσμίως:

- Η άμεση κατανάλωση νερού ανά άτομο ανά ημέρα κατά μέσο όρο κυμαίνεται από 350 έως 450 λίτρα, αλλά μπορεί να ξεπεράσει και τα 1000 λίτρα σε ορισμένα καταλύματα. Η άμεση κατανάλωση περιλαμβάνει τις ανάγκες νερού για τα δωμάτια, τις πισίνες, τις κουζίνες, τους κήπους, κτλ.
- Η έμμεση κατανάλωση νερού, δηλαδή αυτή που είναι απαραίτητη για την παραγωγή ενέργειας και τροφίμων που καταναλώνονται στο κατάλυμα, είναι κατά πολύ μεγαλύτερη, αγγίζοντας τα 6.200 λίτρα ανά άτομο ανά ημέρα.

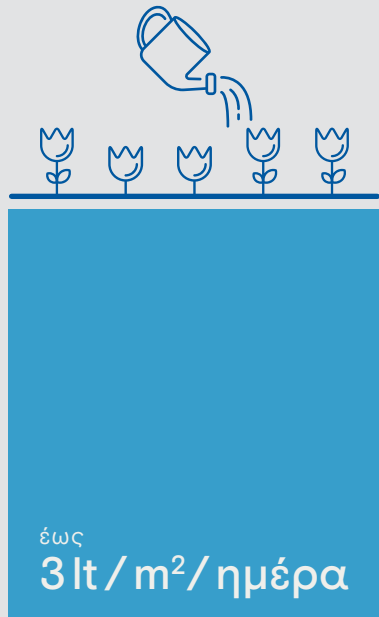
Σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα Υπ'αριθ. 43 (ΦΕΚ 43Α/2002 - Κατάταξη των κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων σε κατηγορίες με σύστημα αστερών και τεχνικές προδιαγραφές αυτών), το εκάστοτε κατάλυμα, πρέπει να έχει τη δυνατότητα ελάχιστης παροχής νερού όλο το 24ωρο, ανάλογα με την κατηγορία στην οποία ανήκει σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα.

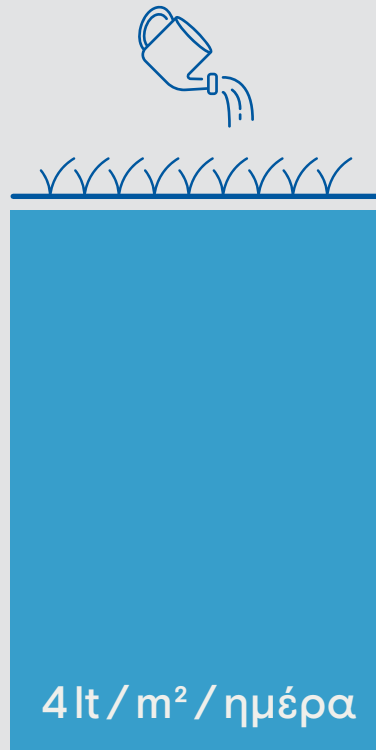
Εάν το ξενοδοχείο διαθέτει κήπο, οι ανάγκες σε νερό ορίζονται επί πλέον των ανωτέρω:

- 4,00 lt/m²/ημέρα για την άρδευση χλοοτάπητα
- 1,50 – 3,00 lt/m²/ημέρα για την άρδευση κήπου με λουλούδια

Άρδευση κήπου με λουλούδια

Άρδευση χλοοτάπητα

Πηγή: Προεδρικό Διάταγμα Υπ'αριθ. 43 (ΦΕΚ 43Α/2002)

Πράσινος τουρισμός

2.1 ΠΡΑΣΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ

Η προσπάθεια μείωσης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τον τουριστικό κλάδο έχει οδηγήσει στην ανάπτυξη του «πράσινου τουρισμού».

Ως «πράσινος» ορίζεται ο τουρισμός ο οποίος ελαχιστοποιεί το περιβαλλοντικό του αποτύπωμα, προσφέρει εμπειρίες που έρχονται σε αρμονία με το φυσικό περιβάλλον, αναβαθμίζει τα πολιτιστικά στοιχεία και λειτουργεί με τη συναίνεση των τοπικών κοινωνιών παρέχοντας απασχόληση και οικονομικά οφέλη.

Αντίστοιχα, σε επίπεδο καταλυμάτων δημιουργούνται τα «οικολογικά» ή «πράσινα» καταλύματα, που έχουν πραγματοποιήσει σημαντικές περιβαλλοντικές βελτιώσεις στη δομή κατασκευής και τη λειτουργία τους, με σκοπό να ελαχιστοποιηθούν οι επιπτώσεις στο περιβάλλον. Πρόκειται για καταλύματα με σχεδιασμό που εμπνέεται από παραδοσιακές μεθόδους κατασκευής, με χρήση υλικών που σέβονται το περιβάλλον. Επίσης, εφαρμόζονται ορθές πρακτικές στη διαχείριση των λυμάτων και απορριμμάτων, την κατανάλωση ενέργειας και τα προσφερόμενα στους πελάτες αναλώσιμα προϊόντα και υλικά.

2.2 ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΑΡΧΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Τα τελευταία χρόνια έχει αναπτυχθεί μεγάλος αριθμός σχετικών βοηθημάτων, οδηγών και προτύπων, που μπορούν να προσφέρουν περιβαλλοντική πιστοποίηση στις εταιρείες που τα εφαρμόζουν. Τα συγκεκριμένα πρότυπα είναι ευρέως γνωστά ως Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ). Πρόκειται για ένα σύνολο από ενέργειες το οποίο οδηγεί μια επιχείρηση ή έναν οργανισμό στην υιοθέτηση και εφαρμογή περιβαλλοντικής πολιτικής και προγράμματος δράσεων.

2.2.1 Τα σημαντικότερα Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

1. Το Διεθνές Πρότυπο ISO 14001

Το ISO 14001 είναι το πλέον αναγνωρισμένο ΣΠΔ με τη βοήθεια του οποίου οι επιχειρήσεις και οργανισμοί μπορούν να διαχειρίζονται με βέλτιστο τρόπο τον αντίκτυπο των δραστηριοτήτων τους στο περιβάλλον. Η εφαρμογή του στοχεύει στη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων μιας επιχείρησης μέσω της εφαρμογής πρακτικών βελτίωσης βιωσιμότητας, με συγκεκριμένους και μετρήσιμους ετήσιους δείκτες απόδοσης.

Πηγή: <https://www.iso.org/iso-14001-environmental-management.html>

2. Ευρωπαϊκός Κανονισμός EMAS

Το EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) είναι ένας μηχανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω του οποίου αναγνωρίζονται οι οργανισμοί που βελτιώνουν τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις σε διαρκή βάση. Αποτελεί ένα Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου, το οποίο επιτρέπει σε επιχειρήσεις και οργανισμούς να δεσμευτούν, σε εθελοντική βάση, για την αξιολόγηση και βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεών τους.

Πηγή: https://ec.europa.eu/environment/emas/index_en.htm

3. Το Σύστημα Πιστοποίησης Green Key

Το Green Key αποτελεί ένα ανεξάρτητο πρόγραμμα περιβαλλοντικής πιστοποίησης τουριστικών επιχειρήσεων, όπως ξενοδοχεία, ξενώνες, χώροι κατασκήνωσης (camping), συνεδριακά κέντρα, χώροι αναψυχής, και πρόσφατα, σε πιλοτική εφαρμογή, εστιατόρια.

Πηγή: <https://www.greenkey.global/>

4. Το Ευρωπαϊκό Οικολογικό Σήμα (Eco-Label)

Το οικολογικό σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί μια εθελοντική περιβαλλοντική σήμανση που θεσπίστηκε το 1992 με σκοπό την παρότρυνση των επιχειρήσεων να προσφέρουν φιλικότερα προς το περιβάλλον προϊόντα και υπηρεσίες. Πηγή: https://environment.ec.europa.eu/topics/circular-economy/eu-ecolabel-home_en

2.2.2 Κίνητρα για την υιοθέτηση Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

Υπάρχουν πολλοί λόγοι που μπορούν να οδηγήσουν μια επιχείρηση στην αρχική επένδυση που συνεπάγεται η υιοθέτηση ενός ΣΠΔ:

Κίνητρα:

- Απαίτηση πιστοποίησης από τους πελάτες
- Απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος
- Βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης και είσοδος σε διεθνείς αγορές
- Πιέσεις της τοπικής κοινωνίας
- Συμμόρφωση με την περιβαλλοντική νομοθεσία και αποφυγή προστίμων

Η υιοθέτηση ενός ΣΠΔ συνεπάγεται σημαντικά οφέλη για μια επιχείρηση:

- Βελτίωση της εικόνας της επιχείρησης και της ικανοποίησης των πελατών
- Μείωση κόστους (νερό, ενέργεια, πρώτες ύλες, απόβλητα)
- Προστασία του περιβάλλοντος της επιχείρησης
- Βελτίωση της εσωτερικής λειτουργίας και οργάνωσης της επιχείρησης
- Οικονομική υποστήριξη μέσω κρατικών και κοινοτικών επιδοτήσεων
- Μείωση κόστους περιβαλλοντικής διαχείρισης

Σύστημα Περιβαλλοντικής
Διαχείρισης

Μείωση Λειτουργικών
Εξόδων και Αύξηση της
Ικανοποίησης Πελατών

Έρευνα του 2017 από τον τουριστικό όμιλο TUI αξιολόγησε τα περιβαλλοντικά και κοινωνικά οφέλη από τις πιστοποιήσεις βιωσιμότητας σε 330 ξενοδοχεία. Η έρευνα βρήκε ότι τα πιστοποιημένα καταλύματα πέτυχαν:

-10%

Χαμηλότερες εκπομπές CO2
ανά βραδιά επισκέπτη

-24%

Μικρότερο όγκο απορριμμάτων
ανά βραδιά επισκέπτη

-15%

Λιγότερη συνολική χρήση νερού
ανά διανυκτέρευση επισκέπτη

Υψηλότερες βαθμολογίες
ικανοποίησης επισκεπτών συνολικά

<https://travelweekly.co.uk/articles/309313/tui-says-sustainability-certified-hotels-result-in-better-client-experience>

Διαχείριση Νερού στα τουριστικά καταλύματα

Η διαχείριση του νερού σε ένα κατάλυμα αποτελείται από δύο διακριτές και διαδοχικές φάσεις:

Μέτρηση/ παρακολούθηση και κατανόηση – κανείς δεν μπορεί να διαχειριστεί κάτι πριν αυτό μετρηθεί.

Ο υπολογισμός του δείκτη κατανάλωσης νερού (συνολικής ή επιμέρους) ανά διανυκτέρευση μπορεί εύκολα να προσφέρει ένα μέτρο σύγκρισης, τόσο διαχρονικής κατανάλωσης για το ίδιο κατάλυμα, όσο και μεταξύ διαφορετικών καταλυμάτων.

Συνολική κατανάλωση
σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα

Σύνολο διανυκτερεύσεων
στο ίδιο διάστημα

Κατανάλωση νερού
ανά διανυκτέρευση

3.1 ΜΕΤΡΗΣΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ – ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ

3.1.1 Άμεση κατανάλωση νερού

Η άμεση κατανάλωση νερού περιλαμβάνει τις ανάγκες σε νερό για τα δωμάτια, τις πισίνες, τις κουζίνες, τους κήπους, κτλ.

Η μέτρηση και παρακολούθηση της κατανάλωσης στη διάρκεια του χρόνου αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την επίτευξη εξοικονόμησης. Συγκεκριμένα, η παρακολούθηση της κατανάλωσης νερού σε ένα κατάλυμα συμβάλλει:

- Στην αναγνώριση των τομέων όπου πραγματοποιείται μεγάλη κατανάλωση νερού
- Στον εντοπισμό διαρροών
- Στην εξοικονόμηση νερού και τη μείωση των σχετικών δαπανών
- Στην εκτίμηση της απόδοσης των μέτρων εξοικονόμησης

Το κόστος των διαρροών

– Ένα καζανάκι που τρέχει μπορεί να καταναλώσει ως και 750 λίτρα νερό την ημέρα, σε σχέση με 30 λίτρα κατά μέσο όρο για ένα σύγχρονο καζανάκι με κανονική χρήση, κοστίζοντας σε έναν χρόνο περίπου 700 ευρώ σε λογαριασμούς νερού.

– Μια βρύση που στάζει μπορεί να καταναλώνει 70 λίτρα νερό την ημέρα που μεταφράζεται σε περίπου 70 ευρώ το χρόνο.

+750lt/ημ.

→ 700€ / χρόνο

30lt/ημ.

+70lt/ημ.

→ 70€ / χρόνο

Πηγή: Προσαρμογή από Kasim et.al. 2016. The Importance of Water Management in Hotels: A Framework for Sustainability through Innovation.

Η αποτελεσματική παρακολούθηση της κατανάλωσης νερού περιλαμβάνει τα ακόλουθα βήματα:

1. Εγκατάσταση μετρητή στην κεντρική παροχή του καταλύματος, αν δεν υπάρχει ήδη.

Στην περίπτωση όπου το κατάλυμα τροφοδοτείται με νερό από περισσότερες της μιας πηγής (π.χ. δίκτυο ύδρευσης, γεώτρηση, ανακύκλωση νερού ή αξιοποίηση βρόχινου νερού), αυτές θα πρέπει να μετριοούνται χωριστά, με μετρητή σε καθεμιά προκειμένου να υπάρχει αναλυτική εικόνα της κατανάλωσης.

2. Εγκατάσταση μετρητών στους τομείς κατανάλωσης.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθοι τομείς όπου θα πρέπει να πραγματοποιούνται μετρήσεις με ξεχωριστούς μετρητές:

- Άρδευση πράσινων χώρων
- Πισίνα
- Δωμάτια
- Κουζίνα
- Κοινόχρηστοι χώροι προσωπικού (τουαλέτες, μπάνια, κλπ.)
- Πλυντήρια

Είναι επίσης καλό να εγκατασταθούν συσκευές μέτρησης της κατανάλωσης τόσο στην παροχή κρύου όσο και στην παροχή ζεστού νερού, καθώς αυτό μπορεί να συμβάλει στη μείωση των δαπανών ενέργειας, εφόσον αυτή δεν προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές, που συνδέονται με την παραγωγή ζεστού νερού.

3. Πραγματοποίηση μετρήσεων σε κάθε δωμάτιο, η οποία μπορεί να επισημάνει διαρροές ή δωμάτια όπου πραγματοποιείται μεγάλη σπατάλη.

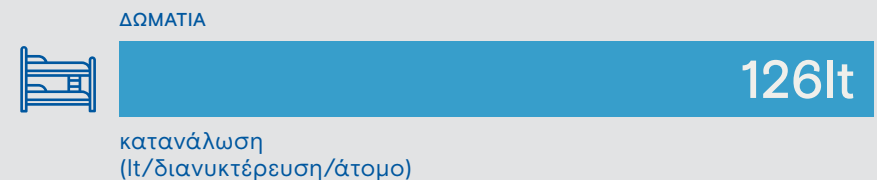
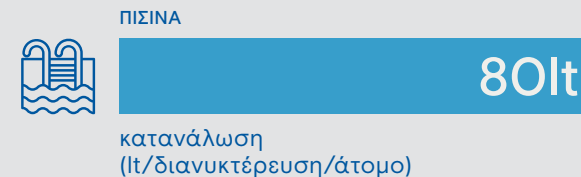
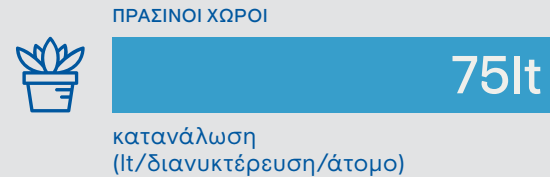
4. Καταγραφή των μετρητών ανά τακτά χρονικά διαστήματα και τήρηση των μετρήσεων σε ένα αρχείο.

Εναλλακτικά, αντί της τοποθέτησης συμβατικών μετρητών παροχής, μπορεί να εγκατασταθεί ένα ασύρματο σύστημα μέτρησης της κατανάλωσης, που συγκεντρώνει όλα τα στοιχεία σε μια κεντρική μονάδα. Ενδεικτικά, ένας συμβατικός μετρητής για κρύο νερό μπορεί να κοστίσει 20–100 € και συνολικά το κόστος εγκατάστασης ενός συστήματος συμβατικών μετρητών για ένα μικρό κατάλυμα μπορεί να αγγίξει τα 1.500–2.000 €. Αντίθετα, η τοποθέτηση ενός ασύρματου συστήματος μέτρησης της κατανάλωσης μπορεί να στοιχίσει 6–10 φορές ακριβότερα, όμως απαιτεί πολύ λιγότερο χρόνο συγκέντρωσης και ανάλυσης των δεδομένων.

5. Ανάλυση των δεδομένων κατανάλωσης νερού.

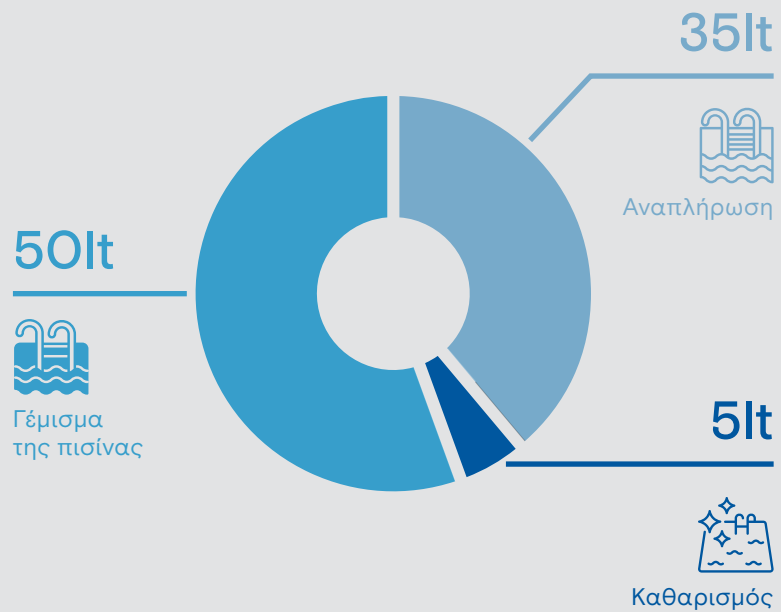
Σε αυτό το στάδιο αναγνωρίζονται οι τομείς με ιδιαίτερα υψηλή κατανάλωση νερού.

Ενδεικτική ανάλυση κατανάλωσης νερού ανά τομέα σε ένα τουριστικό κατάλυμα

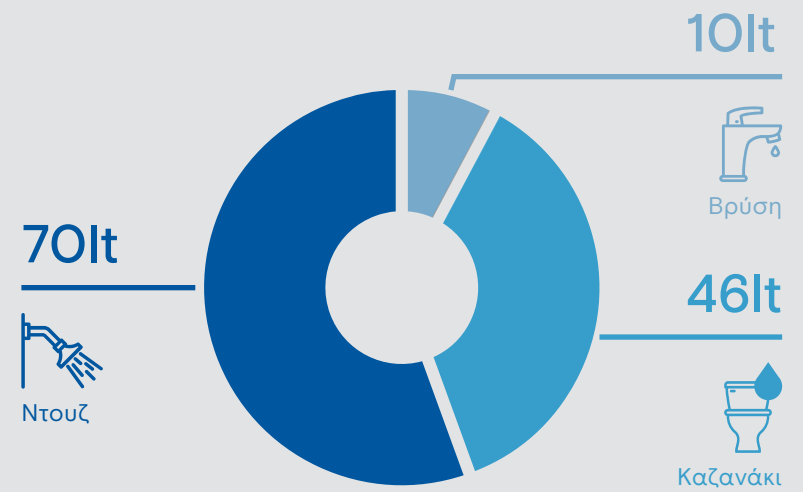
Πηγή: Προσαρμογή από Thomas Cook, Water Management Manual, 2015

Πισίνα – Κατανάλωση (lt/διανυκτέρευση/άτομο)

Πηγή: Thomas Cook, Water Management Manual, 2015

Δωμάτια – Κατανάλωση (lt/διανυκτέρευση/άτομο)

Πηγή: Thomas Cook, Water Management Manual, 2015

Για τον εντοπισμό πιθανών διαρροών νερού, η ανάλυση χρειάζεται να περιοριστεί σε μετρήσεις που έχουν πραγματοποιηθεί σε συγκεκριμένες περιόδους, π.χ. κατά τη διάρκεια της νύχτας, όταν οι υπόλοιπες άμεσες καταναλώσεις είναι σχετικά περιορισμένες, το οποίο διευκολύνεται με την εγκατάσταση ασύρματου συστήματος μετρήσεων.

Για τον εντοπισμό των διαρροών είναι πολύ σημαντική και η εκπαίδευση του προσωπικού και η επαφή με τους επισκέπτες του καταλύματος ως προς την αναφορά τους ανά πάσα στιγμή.

3.2 ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ – ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΜΕΤΡΩΝ

Γιατί να μπειτε στον κόπο και το κόστος να υιοθετήσετε πρακτικές βιωσιμότητας για το κατάλυμά σας; Η πλατφόρμα κρατήσεων Booking.com αναφέρει ότι 73% των τουριστών είναι πιθανότερο να κάνουν κράτηση σε ένα κατάλυμα που εφαρμόζει πρακτικές βιωσιμότητας. Για τον λόγο αυτό, η συγκεκριμένη πλατφόρμα κρατήσεων έχει θεσπίσει ένα 'σήμα βιωσιμότητας' για την απόκτηση του οποίου οποιαδήποτε επιχείρηση μπορεί να υποβάλει υποψηφιότητα, υιοθετώντας απλά βήματα και πρακτικές. Διαβάστε περισσότερα: <https://partner.booking.com/en-gb/help/guides/becoming-certified>

• Ελαχιστοποίηση της κατανάλωσης

Την παρακολούθηση και ανάλυση των μετρήσεων ακολουθούν οι ενέργειες εξοικονόμησης νερού, που αφορούν τόσο σε προμήθεια, εγκατάσταση και αντικατάσταση εξοπλισμού, όσο και σε εκπαίδευση του προσωπικού και των τουριστών.

3.2.1 Εξοικονόμηση άμεσης κατανάλωσης νερού

A. Σύνολο των εγκαταστάσεων

- Μείωση της συνολικής παροχής νερού με παράλληλη αύξηση της πίεσης (π.χ. μέσω του υφιστάμενου πιεστικού συγκροτήματος), χωρίς να επηρεάζεται η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- Υιοθέτηση προγράμματος αντικατάστασης των πετσετών και κλινοσκεπασμάτων μετά από αίτημα των πελατών και όχι σε ημερήσια βάση, με σχετική ενημέρωσή τους για τις επιλογές που έχουν και τα οφέλη για το περιβάλλον.
- Πλύσιμο των εξωτερικών χώρων με πιεστικά πλυστικά μηχανήματα ή με ακροφύσιο αύξησης της πίεσης (π.χ. πιστόλι) σε συμβατικά λάστιχα.

B. Δωμάτια

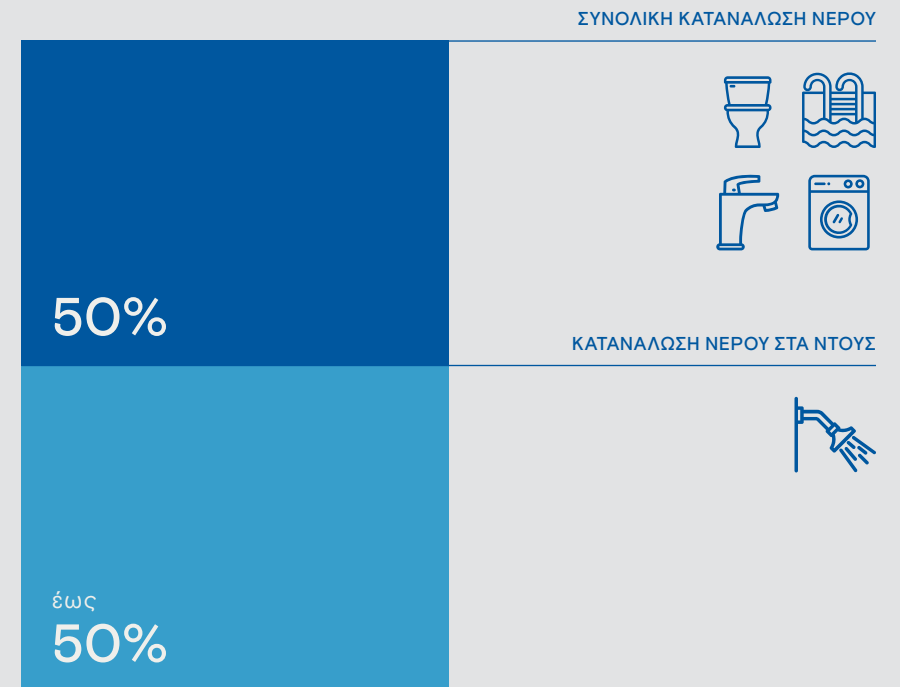
- Εγκατάσταση (σε νέες μονάδες) ή αντικατάσταση (σε υφιστάμενες μονάδες)

υδραυλικών στοιχείων (μπαταρίες μπάνιου, νιπτήρα, καζανάκια) με αντίστοιχα εξοικονόμησης νερού.

- Εγκατάσταση ρυθμιστών ροής στις μπαταρίες μπάνιου και νιπτήρα που επιτυγχάνουν εξοικονόμηση νερού αυξάνοντας την πίεση σε μικρότερη ροή νερού.
- Εγκατάσταση κεφαλών ντους με χαμηλή παροχή και αυξημένη πίεση.
- Εγκατάσταση νέων καζανακίων διπλής δράσης ή περιορισμός της χωρητικότητας νερού σε καζανάκια μονής δράσης.
- Συχνός έλεγχος του εξοπλισμού για διαρροές.

Κατανάλωση νερού στο ντους

Η κατανάλωση νερού στα ντους μπορεί να φτάσει το 30% με 50% της συνολικής κατανάλωσης νερού από τους φιλοξενούμενους στο ξενοδοχείο, ειδικά λόγω της σύγχρονης τάσης τοποθέτησης μεγάλων κεφαλών ντους με ροή άνω των 20 λίτρων νερού την ώρα. Είναι απαραίτητη αυτή η σπάταλη 'απόλαυση';

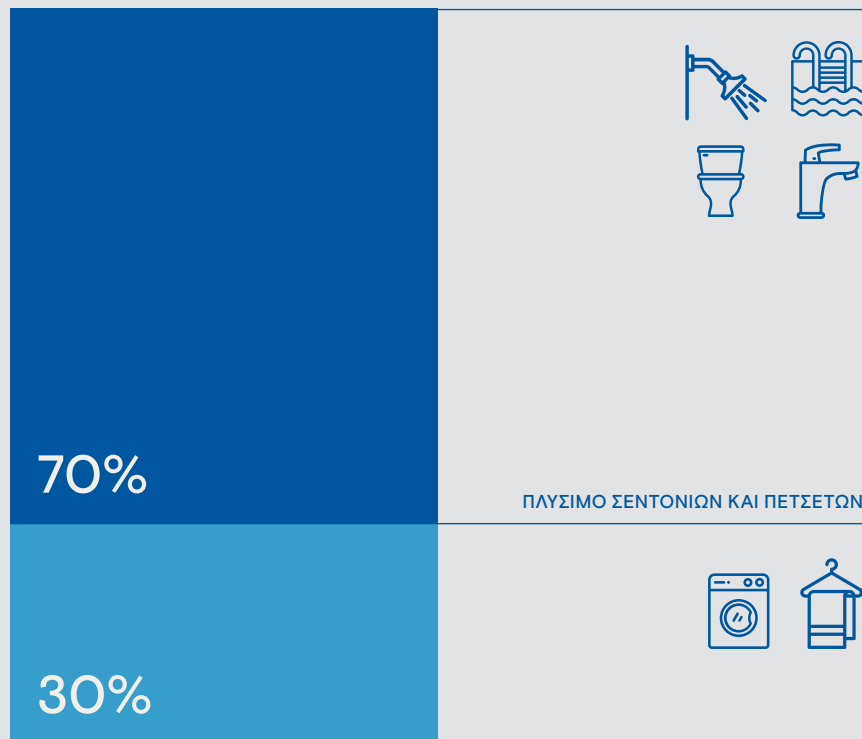

Πηγή: Προσαρμογή από Thomas Cook, Water Management Manual, 2015

Πλύσιμο σεντονιών και πετσετών

Το πλύσιμο σεντονιών και πετσετών μπορεί να αγγίξει το 30% του συνολικού περιβαλλοντικού αποτυπώματος ενός καταλύματος, λόγω της κατανάλωσης νερού, ενέργειας και απορρυπαντικών, που συνεπάγεται. Μια συνήθης πρακτική είναι πλέον η παρακίνηση προς τους φιλοξενούμενους να δηλώνουν πότε χρειάζονται αλλαγή πετσετών ή κλινোসκεπασμάτων, π.χ. αφήνοντας τις πετσέτες στο πάτωμα, ή καλύτερα σε ένα ξύλινο κουτί. Διαφορετικά, εφόσον τις κρεμάνε στις κρεμάστρες του μπάνιου, οι πετσέτες δεν αλλάζονται.

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ
ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΕΝΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ

Πηγή: Προσαρμογή από Thomas Cook, Water Management Manual, 2015

Γ. Κοινόχρηστοι χώροι

- **ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΑ ΜΠΑΝΙΑ ΚΑΙ ΤΟΥΑΛΕΤΕΣ:**
 1. Υιοθετούνται οι συμβουλές που παρουσιάστηκαν για τα δωμάτια.
- **ΚΟΥΖΙΝΑ:**
 1. Η χρήση πλυντηρίου πιάτων εξοικονομεί σημαντικές ποσότητες νερού σε σχέση με το πλύσιμο στο χέρι.
 2. Το πλύσιμο φρούτων και λαχανικών να γίνεται σε λεκάνη και όχι σε τρεχούμενο νερό.
- **ΠΙΣΙΝΑ:**
 1. Χρήση θαλασσινού νερού για νέες πισίνες ή για υφιστάμενες, εφόσον το επιτρέπουν οι τεχνικές προδιαγραφές τους.
 2. Περιορισμός του αριθμού των πλύσεων των φίλτρων της πισίνας. Οι πλύσεις μπορούν να πραγματοποιούνται βάσει της πίεσης των φίλτρων ή του χρώματος του νερού της πισίνας.
 3. Χρήση καλύμματος όταν οι πισίνες δεν χρησιμοποιούνται με στόχο τον περιορισμό της εξάτμισης του νερού.
 4. Προσαρμογή του ύψους του νερού στην πισίνα – οριακή λειτουργία της πισίνας
 5. Απενεργοποίηση της αυτόματης πλήρωσης της πισίνας (η ρύθμιση αυτή δεν επιτρέπει την αναγνώριση των αναγκών της πισίνας για πλήρωση), με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου έχει εγκατασταθεί μετρητής παροχής.
 6. Συχνός έλεγχος της πισίνας, του μηχανοστασίου και των περιφερειακών της πισίνας (π.χ. βρύσες ή ντους) για διαρροές.
- **ΠΡΑΣΙΝΟΙ ΧΩΡΟΙ:**
 1. Βελτίωση του εδάφους προκειμένου να περιοριστεί ο ρυθμός διήθησης του νερού προς τα κατώτερα στρώματα.
 2. Επιλογή των κατάλληλων φυτών ανάλογα με τις περιβαλλοντικές συνθήκες / επιλογή φυτών με μικρότερες υδατικές ανάγκες.
 3. Εγκατάσταση αυτόματου συστήματος άρδευσης με αισθητήρες υγρασίας του εδάφους και κατάλληλο τρόπο παροχής νερού (π.χ. στάγδην, καταιονισμός, κλπ.). Μπορεί να επιφέρει εξοικονόμηση νερού άρδευσης μέχρι 30%.
 4. Αξιοποίηση βρόχινου νερού με την εγκατάσταση κατάλληλου συστήματος συλλογής (εξαρτάται από το ετήσιο ύψος βροχόπτωσης στην εκάστοτε περιοχή). Ένα τυπικό σύστημα αποτελείται από (α) την επιφάνεια συλλογής (π.χ. οροφή), (β) το σύστημα μεταφοράς και διάθεσης (σωληνώσεις και αντλία διανομής) και (γ) τη δεξαμενή αποθήκευσης / συλλογής.
 5. Επεξεργασία και επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων λυμάτων (εξαρτάται από τον διαθέσιμο χώρο εγκατάστασης και το μέγεθος του καταλύματος). Για μικρά καταλύματα ενδείκνυται η χρήση compact μονάδας επεξεργασίας λυμάτων, η οποία απαιτεί μικρό χώρο εγκατάστασης και μπορεί να τοποθετηθεί υπόγεια ή και στην επιφάνεια του εδάφους. Για μεγαλύτερα καταλύματα ενδείκνυται η χρήση συμβατικής μονάδας επεξεργασίας λυμάτων.

3.2.2 Εξοικονόμηση έμμεσης κατανάλωσης νερού

Η κατανάλωση νερού στον τομέα της φιλοξενίας δεν συνδέεται μόνο με την άμεση κατανάλωση νερού στο κατάλυμα, αλλά συνδέεται επίσης έμμεσα με την κατανάλωση ενέργειας καθώς και με την κατανάλωση των τροφίμων, μέσω του υδατικού τους αποτυπώματος, δηλαδή της ποσότητας νερού που απαιτείται για την παραγωγή της ενέργειας και του νερού. Επομένως, όλα τα μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας, όπως π.χ. η χρήση λαμπτήρων οικονομίας, η χρήση ηλιακού θερμοσίφωνα, κλπ. είναι μέτρα που συνεισφέρουν και στην ευρύτερη εξοικονόμηση νερού. Αντίστοιχα, οι σωστές επιλογές τροφίμων, ακολουθώντας μερικές βασικές συμβουλές, μπορούν να συνεισφέρουν στη μείωση του υδατικού αποτυπώματος. Στο Παράρτημα στο τέλος του Οδηγού μπορείτε να δείτε βασικά στοιχεία για τη μείωση του έμμεσου υδατικού αποτυπώματος των τροφίμων που καταναλώνονται στο κατάλυμα.

3.3 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Για να εφαρμοστούν σωστά και να αποφέρουν αποτελέσματα τα παραπάνω μέτρα για την εξοικονόμηση νερού και βιωσιμότητας γενικότερα, είναι απαραίτητη η ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση του προσωπικού, καθώς και η επικοινωνία με τους φιλοξενούμενους σχετικά με τις προσπάθειες εξοικονόμησης.

3.3.1 Εκπαίδευση του προσωπικού

Το προσωπικό αποτελεί ζωτικό τμήμα ενός ξενοδοχειακού καταλύματος, καθώς ελέγχει και επιτηρεί τις εγκαταστάσεις και ενημερώνει για διαρροές και άλλα σχετικά προβλήματα και μπορεί να περιορίσει την κατανάλωση νερού κατά την εκτέλεση των εργασιών (π.χ. καθαρισμός δωματίων ή πλύση εξωτερικών χώρων). Εξαιρετικά σημαντική είναι και η σωστή επικοινωνία του προσωπικού με τους πελάτες, με στόχο να τους γίνει γνωστό το γενικότερο όραμα βιωσιμότητας της επιχείρησης.

Ενδεικτικά, η εκπαίδευση του προσωπικού μπορεί να περιλαμβάνει:

- Την ενημέρωση αναφορικά με περιβαλλοντικά θέματα και τους περιβαλλοντικούς στόχους του καταλύματος.
- Τρόπους επικοινωνίας με τους πελάτες αναφορικά με τους περιβαλλοντικούς στόχους του καταλύματος.
- Την υιοθέτηση νοοτροπίας και πρακτικών εξοικονόμησης νερού.
- Την υιοθέτηση του προγράμματος αντικατάστασης πετσετών και κλινοσκεπασμάτων.
- Την αναφορά διαρροών και σχετικών προβλημάτων.

3.3.2 Ενημέρωση των φιλοξενούμενων

Οι περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες και οι περιβαλλοντικοί στόχοι του καταλύματος πρέπει να επικοινωνούνται στους πελάτες ως διάκριση ποιότητας, για το οποίο οι διαχειριστές και το προσωπικό των καταλυμάτων είναι περήφανοι και το προσφέρουν ως μέρος των ποιοτικών υπηρεσιών και της ξεχωριστής εμπειρίας που προσφέρουν στους φιλοξενούμενους.

Ενδεικτικά, το κατάλυμα μπορεί να ενημερώσει τους πελάτες:

- Ως προς τη σημασία των περιβαλλοντικών πόρων για την περιοχή του καταλύματος.
- Ως προς τις πρακτικές που έχουν υιοθετηθεί και τους στόχους που έχουν τεθεί από τη διοίκηση του καταλύματος.
- Ως προς τους τρόπους εξοικονόμησης νερού και ενέργειας καθώς και να λάβουν μέρος σε συμμετοχικές διαδικασίες όπως η ανακύκλωση.

Η ενημέρωση των πελατών μπορεί να πραγματοποιηθεί:

- Με ενημερωτικό υλικό εντός των δωματίων (π.χ. φυλλάδια ή αυτοκόλλητα στα σημεία κατανάλωσης).
- Με απευθείας επικοινωνία μέσω της επαφής του προσωπικού με τους πελάτες.

Παράρτημα

Πρακτικές συμβουλές για τη μείωση του υδατικού αποτυπώματος της διατροφής σε ένα κατάλυμα:

A. Αγορές

- Προτεινόμενη μείωση αγοράς / προμήθειας:
- Προϊόντων που απαιτούν αερομεταφορά – εξαιτίας του κόστους της μεταφοράς και της αύξησης της έμμεσης κατανάλωσης νερού (ειδικά στην περίπτωση του κρέατος όπου η παραγωγή του απαιτεί μεγάλες ποσότητες νερού).
- Λαχανικών που παράγονται σε θερμοκήπιο – εξαιτίας της αύξησης της έμμεσης κατανάλωσης νερού για την παραγωγή ενέργειας.
- Μοσχαρίσιο κρέατος – το οποίο παρουσιάζει τη μεγαλύτερη κατανάλωση νερού ανά παραγόμενο κιλό συγκριτικά με την παραγωγή κρέατος από άλλα είδη.
- Ρυζιού – το οποίο απαιτεί την κατανάλωση μεγάλης ποσότητας νερού ανά παραγόμενο κιλό προϊόντος.
- Εποχικών προϊόντων εκτός εποχής – εξαιτίας του κόστους παραγωγής / συντήρησης η οποία αυξάνει την έμμεση κατανάλωση νερού για την παραγωγή ενέργειας.
- Προτεινόμενη αύξηση αγοράς / προμήθειας:
- Τοπικών προϊόντων – καθώς απαιτούν μεταφορές μικρότερων αποστάσεων και μετριάζουν την έμμεση κατανάλωση νερού για την παραγωγή ενέργειας μεταφοράς.
- Ποσοτήτων πατάτας και δημητριακών – καθώς απαιτούν μικρότερες ποσότητες νερού ανά παραγόμενο κιλό συγκριτικά με άλλα φυτικά προϊόντα.
- Ποσοτήτων χοιρινού και κασικίσιου κρέατος και κοτόπουλου – καθώς απαιτούν 2-3 φορές λιγότερο νερό ανά παραγόμενο κιλό συγκριτικά με το πρόβειο και μοσχαρίσιο κρέας.
- Τροφίμων μεγάλης διάρκειας – με στόχο τη μείωση των μεταφορών και της αύξησης της έμμεσης κατανάλωσης νερού.

B. Προετοιμασία

- Υιοθέτηση καταλόγου τροφίμων με περισσότερα λαχανικά και λιγότερο κρέας.
- Υιοθέτηση προγράμματος αγορών για την αποφυγή επιπλέον δαπανών και σπατάλης τροφίμων.
- Διαχωρισμός των οργανικών απορριμμάτων από τα υπόλοιπα απορρίμματα με στόχο την κομποστοποίηση.

Γ. Παρουσίαση

- Μείωση του μεγέθους των πιάτων
- Μείωση της ποσότητας του φαγητού στον μπουφέ, με συχνότερη αναπλήρωση
- Ανακατανομή του μπουφέ, με τα λιγότερο υδροβόρα τρόφιμα στο κέντρο

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ZERO DROP

Στη Φολεγάνδρο το νερό είναι πολύτιμο. Οι φυσικοί υδατικοί πόροι του νησιού είναι λιγοστοί, ενώ οι ανάγκες του νησιού σε νερό είναι μεγάλες, κυρίως το καλοκαίρι, λόγω της τουριστικής περιόδου.

Το πρόγραμμα προστασίας υδατικών πόρων «Zero Drop» βοηθά στην εξοικονόμηση περισσότερων από 10 εκατομμυρίων λίτρων νερού στο νησί ετησίως και συμβάλλει στην εξέλιξη της Φολεγάνδρου σε πρότυπο νησί με μηδενικές απώλειες νερού.

Στο πλαίσιο του προγράμματος, υλοποιήθηκε διάνοιξη και διασύνδεση νέων γεωτρήσεων θαλασσινού νερού που παρέχουν κατά 63% μεγαλύτερη ποσότητα νερού προς επεξεργασία από τις 5 υφιστάμενες μονάδες αφαλάτωσης.

Παράλληλα, με στόχο την προώθηση της καινοτομίας στον τομέα του νερού για περιοχές με περιορισμένους υδατικούς πόρους, το «Zero Drop» εισάγει στο νησί μια πιλοτική τεχνολογική εφαρμογή η οποία μετατρέπει την ατμοσφαιρική υγρασία σε πόσιμο νερό υψηλής ποιότητας, μέσω ηλιακών συμπυκνωτών υδρατμών..

Πέραν των δύο παραπάνω παρεμβάσεων, το πρόγραμμα «Zero Drop» ενδυναμώνει την τοπική κοινωνία γύρω από την ορθή διαχείριση του νερού, εκπαιδεύει τους μαθητές των σχολείων της Φολεγάνδρου και στηρίζει τον τουριστικό τομέα.

Το πρόγραμμα «Zero Drop» υλοποιείται από το Global Water Partnership – Mediterranean (GWP-Med) με την υποστήριξη του Ιδρύματος της Coca-Cola (The Coca-Cola Foundation), σε συνεργασία με τον Δήμο Φολεγάνδρου.

